

del moyz 11-63

КАРОМАТУЛЛОҲИ МИРЗО

ХОНАИ БОБО

ХОНАИ БОБО

Дарсҳо ба охир расида буданд. Хонандагон гурӯҳ-гурӯҳ сӯйи хонаҳояшон мешитофтанд. Сироч ҳам бо ду-се ҳамсинфаш аз дари мактаб берун шуда, дар роҳ бобояшро дид. Ӯ аз назди магазин гузашта тарафи вай меомад.

– Сироч, ман барои ту омадам, – гуфт бобо аз роҳравӣ бозистода, қоматашро аз болои асо андак баланд гирифт.

– Дарсҳо тамом шуданд, худам ҳам хона рафта истодаам, – Сироч аз ҳамроҳон ҷудо шуда, пеши бобояш истод.

– Гард, бачам, тезтар бош, – бобо роҳакӣ шуд.

– Чиба, бобо? Чӣ гап аст? – Сироч аз паси ӯ қадам монд.

– Очаю дадат омаданд.

– Кай? – бепарвоёна пурсид Сироч.

– Ҳамин ҳозир.

Падару модари Сироч дар шаҳр зиндагӣ мекунанд. Ҳардуюшон ҳам омӯзгор. Падараш ба наздикӣ олим шуда будааст, модараш ҳам боз мехондааст: олим шуданӣ. Аз кучо! Вақте ки кӯдакбонӣ кунад, ба сархорӣ вақт намеёфтааст. Сирочро аз семоҳагиаш модаркалон калон кардааст. Ҳоло хоҳарчаҳаки дувуниммоҳаи ӯ – Сурайёро ҳам хонаи бобо овардаанд. Дарди сари модаркалон. Кӯдак мегирияду мегирияд, баъзан забон дар даҳон намегирад, модаркалон силу зардоб шудааст. Аз падару модари набераҳояш норизо. Худ ба худ ғур-ғур карда мегӯяд:

– Марги обрӯ, илму амалашон. Наход одами боақл кӯдакашро дӯст надорад, ёди ӯ накунад? Кор ёфт мешавад, олим ҳам шудан мумкин, аммо фарзанда ёфтаниш осон не, садқаи нохуни ӯ шаванд.

Сироч ҳам фикр мекард, ки чаро падару модараш ӯро дер хабар мегиранд. Дар як ё ду моҳ қишлоқ меоянду даррав мераванд. Мисли меҳмон. Баъди рафтани онҳо Сироч

чанд рӯз зиқ мешавад. Гоҳо писарчаи амакаш Паймон қатӣ дар рӯи ҳавлӣ бозӣ мекунад. Ин сӯ-он сӯ медаванд. Паймон монда ки шуд, худро ба бағали модар мепартояд. Модар ўро меҳрубонӣ мекунад, падар ба қадаш баланд бардошта, аз пешона, сару рӯяш мебӯсад. Духтари тағояш – Нигина ҳам ҳамин хел. Ҳамеша дар бағали модар. Падару модари худа ба хотир меоянд. Онҳо аз қишлоқ дур, дар ким-куҷо, дар шаҳр...

Сироҷ чанд бор шаҳр рафтааст, хонаашонро дидааст. Хонашон ба ў маъқул нашуд. Ба монанди ҳавлиҳои қишлоқ не. Ба назараш танг, мисли қафас. Як рӯз падару модараш дар кор буданд. Ў дар хона танҳо шишта-шишта зиқ шуд. Аз ин хона ба он хона, аз вай боз ба хонаи дигар даромада баромад. Баъд наеро, ки бобояш барои ў хеле хушрӯ тарошида буд, ба даст гирифт. Ба курсичае нишаста хеле най навохт. Найро ба рӯи миз партофту аспӣ чӯбинашро гирифт. Рӯ-рӯи хона тозонд. Саргарми бозӣ буд, ки дари хона саҳт тақ-тақ шуд. Бо ҳарос тарафи дар давид, онро кушод. Як пирамарди хароби айнакии қаддароз дар пеши ў меистод.

– Чӣ ин қадар тарақотуруқ мекунӣ, мемонӣ, ки камтар хобам барад ё не?! Агар боз ҳамин хел кунӣ, бо ҳамин чӯб, – ба химчаи хордори дасташ ишора кард, – зада саратро мешиканам, ё ба милиса телефон мекунам, омада туро мебаранд, – гуфт пирамарди айнакӣ ва аз поғундаҳои сementӣ фуромада рафт.

Сироҷ аз суханҳои ў тарсида буд: милиса меояд, ўро мебаранд. Худашро болои диван партофт, то аз кор омадани падару модар гиря кард...

Аз як ҷиҳати дигар ҳам ў дар хонаи падару модар дилгир мешавад. Аз рӯзе, ки пирамарди айнакӣ ба хонашон омада, ўро ҷанг кард, гуфтанд, ки дигар дарро кушода

нагузорад. Он ҳамеша ба рӯяш қулф. Аз пагоҳ то бегоҳ роҳи падару модарашро интизор мешавад. Ниҳоят онҳо меоянд. Сироҷ хурсанд мешавад. Вале дергоҳ не.

– Хӯрокатро гарм карда хӯрдӣ? – мепурсад модар аз ӯ.

– Ҳа.

– Нағз, мо сер, дар ресторан будем.

Падару модар чанд лаҳза бо ӯ гап мезананду ҳар ду боз ба хонаҳои кори худ мебароянд.

– Начунбида шин, даводав накун, мо кор мекунем, – таъкид мекунанд онҳо.

Сироҷ дар як каноре болои кӯрпача дароз мекашад. Чанд китоби суратдорро варақ мегардонад. То кай? Дилгир мешавад. Кафҳои дастонашро ба зери манаҳ монда, сақфу фарши хонаро аз назар мегузаронад. Деворҳои хона сап-сафед. Чароғҳои барқӣ мисли дастаи гул менамоянд. Онҳо ба хона нур мерезанд. Рӯйи хона қолинҳои хушгул партофтаанд, тана ба девор ҷевонҳо. Онҳо бисёр назаррабо, кас аксашро мебинад. Ба онҳо даст задан мумкин не. «Чиркин мешаванд», гуфта модар ҷанг мекунад. Хеста ин тараф он тараф давидан мецоҳад. Ин ҳам барои ӯ манъ. Рӯ-рӯйи хона бояд оҳиста роҳ равад, ба зарфе даст нарасонад, он ҷарангос садо медиҳад. Ин ҳел садоҳо, ки шуд, падару модар дафтари қаламҳо дар даст аз хонаҳои корашон ба берун мебаранд.

– Чинни шудӣ-чӣ, як ҷо начунбида шинӣ, мемури! – ҳар ду баробар ба сараш дод мезананд. Онҳо сарҳисоби корашонро гум мекардаанд.

Дар ин лаҳзаҳо деҳа, хонаи бобо, бачаҳои гузар ба хотираш меоянд. Рӯйи ҳавлии кушоду сердарахти бобо чун бозор, бачаҳо давутоз мекунанд. Бобояш, каланд дар китф, ба палҳои пиёзу ҷӯякҳои помидор об сар медиҳад. Дар кӯча ғалоғула. Бачаҳо ба боғҳо даромада, аз якдигар

панаҳ мешаванд, кофтукови ҳамдигар сар мешавад. Дар шабҳои гарму ҳавои соф ҷойи онҳо таги теппа... Оҳ чӣ қадар нағз! Сироч бошад, ҳоло дар хона, бояд баланд гап назанад, нахезад, наҷунбад...

Сироч аз паси бобо қадам мемонд. Онҳо аз назди чинорҳои баланд-баланди қади роҳ гузаштанд. Шаршараи назди осиеи кӯҳна ҳам ақиб монд. Дар рӯ ба рӯ дарвозаи кабуду боҳашамат ва кандакориҳои бобо намоён шуд.

– Бачам, онҳо барои ту омадаанд, ҳамроҳашон рав, беақли нақун, – ба гап даромад бобо.

– Намеравам, ман дигар шаҳр намеравам, – такрор кард Сироч ва назараш ба теппаи баланди болои қишлоқ шуд. Он аз сабзаю гул каб-кабуд гашта буд. Дар ёлаҳо гулҳои сиёҳгӯш шукуфтаанд. Рӯзи гузашта ӯ ва Сафару Солиҳа теппаро баромада бисёр дур рафтанд. Паси он тоб хӯрданд. Дашти васею паҳное. Аз кадом як тараф садои оби дарёи Кофарниҳон ба гӯш мерасид. Як сӯ дарахтзор. Гули бисёр чиданд. Лаби Чашмаи Гургон омада, нонҳояшонро ба оби сарди он тар карда хӯрданд. Чашма пури моҳӣ. Онҳо даруни оби софу нуқраосо печутоб хӯрда, гӯё мерақсиданд... Ҳаваси бинанда меомад... Имрӯз ҳам онҳо гову гӯсолаҳояшонро ба ҳамон тараф ҳай карданд...

– Рав, бачам, падару модаратро бисёр ғам нате, рав, – боз овози бобояшро шунид Сироч.

Пирамард пас аз чанде хомӯш роҳ рафтан ба гап даромад:

– Дар мактаби шаҳр хонӣ, нағз.

Сирочро падару модар як бор ба мактаб бурда буданд. Мактаби шаҳр базебу хушрӯ будааст, аз мактаби қишлоқи онҳо калонтар. Лекин бачаҳои синф ба вай нафориданд. Сирочро «қишлоқии фисин» гуфта, ҳама масхара

мекарданд, хуб хандиданд. Дар қишлоқи худашон бошад, вай сардори синф, ҳамаи бачаҳоро дӯст медорад, бо ҳамаашон мисли хоҳару бародар.

– Мактаби худамон ҳам нағз, – гуфт Сироҷ.

Онҳо ворида ҳавлӣ шуданд. Падару модари Сироҷ дар бар либосҳои тозаю озода дар пешайвон, болои курсичаҳо амонат менишастанд. Сироҷро дида, ҳар ду аз ҷой хестанд. Хеле ба сару рӯ, ҷомачаи наву озодаи беқасаби ӯ, ки модаркалонаш дирӯз дӯхта буд, нигариста, сар то пояшро аз назар гузаронданд.

– Писарак калон шудаасту ҳанӯз ба вай ҷома мепӯшонанд, – модар лаб инч кард.

– Пачаҳои шим, ботинкаҳояш пури хок, – падар ҳам абру чин намуд.

– Бача пачаҳоша дар бағал гирифта роҳ гашта наметавонад-ку, қишлоқ чанг дорад, хок дорад, – ба бобо эроди келину писараш нафорид.

– Шумо доим ҳамин хел, дада, чӣ гапе мо гӯем, ӯро тарафгир мешавед. Оқибат аз падару модар ҷудояш кардед, – гуфт бо димоғи сӯхта падари Сироҷ.

– Ин хел нагӯй, Асрорҷон, – ба ҷойи бобо модаркалони ӯ, ки бо қошукча ба Сурайёи хурдакак шир медод, ба гап сар кард: – Бачаҳотон ба худатон насиб кунад, ҳар гул дар буттаи худ бӯй дорад.

Сироҷ ҳис намуд, ки ҳамаи ин гапҳо аз рӯйи ӯ сар задаанд. Дилаш ба сӯзиш омада ба худ меларзид. Охир вай хаёли аз деҳа ба шаҳр рафтан надорад. Ӯ аз паҳлуи бобо ва модаркалонаш, ки рӯйи кӯрпача нишаста буданд, оҳиста бархосту аз дарвоза берун рафт.

– Сироҷ дур нарав, ин ҷо биё! – овози бобояш аз ҳавлӣ баланд шуд, вале ӯ ақиб нагашт, назараш ба боғот, теппаҳои гулпӯш афтоду дилаш кушеда гашт.

КДБҶ ба номи
М. МИРШАКАР

2637

КАРОМАТУЛЛОҶИ МИРЗО

ХОНАИ БОБО

Мухаррир	Амирхон Аҳмадхонов
Мухаррири техники	Робия Абдуллоева
Тарроҳ ва ороишгар	Фирдавс Давлатбеков
Рассом	Ҳусейн Чилаев
Ҳуруфчин	Суруш Зайниддинов

Ба чопаш 12.01.2015 имзо шуд. Андозаи 60x84 1/16.
Қоғази бурандуд. Чопи офсетӣ. Ҷузъи чопӣ 0,75.
Гарнитурa Times New Roman Tj.
Адади нашр 5000 нусха. Супориш № 35/2015

Муассисаи нашриявии «Маориф»-и
Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон.
734024, Душанбе, кучаи А. Дониш, 50.
Тел: 98-552-89-89. E-mail: najmiddin64@mail.ru

